

سیمای کشاورزی استان مازندران
سال ۱۴۰۳

تهیه کننده: اداره آمار، فناوری و اطلاعات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سازمان جهاد کشاورزی استان مازندران

معاونت برنامه ریزی و امور اقتصادی

اداره آمار، فناوری و اطلاعات

فهرست

پیام رئیس سازمان	۴
وضعیت جغرافیایی ، اقلیم و اقتصاد کشاورزی	۵
نقش بخش کشاورزی در اقتصاد ملی	۶
رتبه محصولات کشاورزی استان در کشور	۷
سیمای کشاورزی استان در یک نگاه	۸
معاونت بهبود تولیدات گیاهی	۹
معاونت بهبود تولیدات دامی	۲۲
شیلات و آبزیان	۲۶
معاونت توسعه و بازرگانی	۳۰
ترویج و آموزش کشاورزی	۳۵
منابع طبیعی و آبخیزداری	۳۸
مدیریت آب و خاک	۴۱

چالش‌های امنیت غذایی سال‌های اخیر در دنیا که رابطه مستقیمی با افزایش جمعیت، بحران آب، تغییرات اقلیمی و محدودیت‌های اراضی زیر کشت محصولات کشاورزی دارد، کشورها را به شدت درگیر خود کرده است. سازمان غذا و کشاورزی ملل متحد (FAO) امنیت غذایی را دسترسی همه افراد به غذای کافی، سالم و مغذی، به نحوی که نیاز و ترجیح تغذیه‌ای آنان برای یک زندگی سالم و فعال تأمین شود، تعریف کرده است.

عرضه یک سطح بهینه از امنیت ملی، لازمه تدارک سطح بهینه‌ای از امنیت غذایی است. تاریخ روابط بین کشورها نشان می‌دهد که کشورهای قدرتمند در بیشتر موارد از مواد غذایی به عنوان سلاحی سیاسی علیه کشورهای جهان سوم بهره گرفته‌اند. تجربه کشورهای کمتر توسعه یافته حاکی از این است که وابستگی آن‌ها به واردات مواد غذایی از کشورهای توسعه یافته‌تر باعث ضربه پذیری سیاسی‌شان شده و امنیت ملی آن‌ها همواره از این محل در معرض تهدید بوده است. فلذا این موضوع در شرایط تحریمی فعلی کشورمان از اهمیت قابل ملاحظه‌ای برخوردار است.

بدلیل وجود این رابطه مهم و تنگاتنگ، ارتقاء سطح امنیت غذایی و امنیت ملی در قانون اساسی، قوانین و سیاست‌های کلی برنامه دوم، سوم و چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و سند چشم انداز جمهوری اسلامی ایران، در افق سال ۱۴۰۴ هجری شمسی، مورد توجه خاص و ویژه قرار گرفته است.

از طرفی توسعه پایدار کشورها ارتباط مستقیمی با تأمین مواد اولیه مورد نیاز صنایع و ارائه خدمات مطلوب به افراد جامعه دارد. در کشور ما، بخش کشاورزی تأمین‌کننده بخش قابل توجهی از مواد اولیه مورد نیاز بخش صنعت نظیر پوشاک، کیف و کفش، غذا و دارو می‌باشد و سهم قابل ملاحظه‌ای از بخش خدمات نظیر حمل‌ونقل، بازاریابی و توزیع، عمده‌فروشی و خرده‌فروشی به بخش کشاورزی وابسته است.

امنیت غذایی با ابعاد اقتصادی و منابع انسانی امنیت ملی، رابطه مستقیم و با ابعاد سیاسی اجتماعی، دفاعی نظامی و فرهنگی - علمی و فناوری آن، رابطه غیر مستقیم دارد. با عنایت به این موضوع، در سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری، نزدیک ۸ بند از ۲۴ بند آن بخش کشاورزی را شامل می‌شود و بند هفت آن، بر تأمین امنیت غذایی و ایجاد راهبردی با تأکید بر افزایش کمی و کیفی تولید صراحت دارد.

استان مازندران با توجه به داشتن اقلیم متنوع سه‌گانه (معتدل خزری، معتدل کوهستانی و سرد کوهستانی) و وجود دریا، کوه و جنگل، در تولید محصول به تبع آن شاخص مهم بخش کشاورزی رتبه اول کشور را بخود اختصاص داده است یکی از قطب‌های اصلی حراست از امنیت غذایی کشور است. چنانچه با توجه به تولید محصولات مهم، اساسی، گران قیمت و با عملکرد بالا در استان، علیرغم در برداشتن کمتر از ۲/۵٪ اراضی کشاورزی کشور رتبه نخست ضریب کشت، ارزش افزوده اقتصادی محصولات و ضریب مکانیزاسیون را نیز داراست.

توسعه فعالیت‌های دانش بنیان، استفاده از تجربیات کشاورزان پیشرو و محققان برجسته استان در مسیر ارتقای ضریب نفوذ دانش و انتقال فناوری‌های نوین به سطح مزرعه و واحدهای تولیدی و توانمندسازی تشکلهای و تعاونی‌های مردم پایه بخش کشاورزی از جمله مهم‌ترین ظرفیت‌هایی است که می‌تواند در پر کردن شکاف تولید، ارتقای بهره‌وری و تولید محصول سالم در جهت گذر از کشاورزی سنتی و معیشتی به کشاورزی صنعتی و توسعه‌گرا اثرگذار باشد.

وضعیت جغرافیایی ، اقلیم و اقتصاد کشاورزی

استان مازندران به مرکزیت شهرستان ساری با مساحتی برابر ۲۳۷۵۶,۴ کیلومتر مربع حدود ۱,۵ درصد مساحت کل کشور را تشکیل می‌دهد که از شمال به دریای خزر (مازندران) و از جنوب به استان‌های تهران، سمنان، البرز و قزوین و از غرب به استان گیلان و از شرق نیز به استان گلستان محدود می‌شود.

• بر اساس سرشماری سال ۹۵ کل جمعیت استان ۳۲۸۳۵۸۲ نفر می‌باشد که سهم جمعیتی از کل کشور ۴,۱ درصد می‌باشد. از جمعیت استان ۱۶۵۳۹۹۸ نفر را مردان (۵۰,۳۷ درصد) و ۱۶۲۹۵۸۴ نفر را زنان (۴۹,۶۳ درصد) تشکیل می‌دهند. به عبارتی نسبت جنسی ۱۰۱ می‌باشد. از این جمعیت استان، تعداد ۱۸۹۷۲۳۸ نفر (۵۷,۷۷ درصد) شهری و ۱۳۸۶۳۳۷ نفر (۴۲,۲۳ درصد) روستایی می‌باشد. تراکم جمعیت استان مازندران ۱۳۸ نفر به ازای هر کیلومتر مربع می‌باشد.

• بر اساس تقسیمات کشوری در سال ۹۷ استان مازندران دارای ۲۲ شهرستان، ۶۱ شهر، ۵۷ بخش، ۱۳۱ دهستان و ۳۶۰۵ آبادی می‌باشد.

• براساس سرشماری سال ۹۵ مازندران دارای ۱۰۹۷۲۳۱ نفر جمعیت فعال، که از این تعداد ۱۳۲۳۵۸ نفر جمعیت بیکار و ۹۶۴۸۷۳ نفر شاغل می‌باشند. از ۱۳۲۳۵۸ نفر بیکار استان ۸۸۷۵۶ نفر در نقاط شهری و ۴۳۶۰۲ نفر در نقاط روستایی ساکن می‌باشند.

• براساس نتایج سرشماری سال ۹۵ میزان باسوادی استان مازندران ۸۸,۰۵ درصد بوده که نقاط شهری این نسبت ۹۲,۰۹ درصد و در نقاط روستایی ۸۴ درصد بوده است.

مازندران نگین کشاورزی ایران

نقش بخش کشاورزی در اقتصاد ملی

- ❖ ۳۱ درصد صادرات غیر نفتی (بدون میعان گازی)
- ❖ ۲۱,۸ درصد تولید ناخالص ملی
- ❖ تامین کننده حدود ۸۰ درصد نیاز غذایی کشور
- ❖ تامین ۹۰ درصد نیاز مواد اولیه صنایع کشاورزی
- ❖ حدود ۶,۸ میلیون تن تولید محصولات زراعی و باغی
- ❖ حدود ۱۰ درصد از ارزش افزوده بخش کشاورزی کشور (رتبه اول کشور)

نقش بخش کشاورزی در اقتصاد استان

- ❖ رتبه اول ضریب کشت با (۱,۴) در مقایسه با (۰,۷) میانگین کشور
- ❖ رتبه های برتر تولید در ۲۰ محصول زراعی و باغی، دامی و شیلاتی
- ❖ رتبه اول ضریب اسمی مکانیزاسیون با رقم ۳,۵۹ اسب بخار در هکتار
- ❖ رتبه اول تولید محصولات سالم و ارگانیک
- ❖ ۱۹,۳٪ اشتغال استان

رتبه محصولات کشاورزی استان مازندران در کشور

پرتقال , نارنگی , کیوی , هلو , شلیل	رتبه اول	محصولات باغی
درخت و درختچه زینتی , گل های آپارتمانی	رتبه اول	
توت فرنگی	رتبه دوم	
شلتوک , شبدر , خصیل	رتبه ۱	محصولات زراعی
سویا , کلزا , باقلا خشک	رتبه سوم	
جوجه یک روزه , گوشت سفید	رتبه اول	محصولات دامی
آبزیان پرورشی , کیلکا ماهیان , ماهیان خاویار دریایی	رتبه اول	محصولات شیلاتی
ماهیان گرمابی	رتبه اول	

سیمای کشاورزی استان در یک نگاه

رتبه کشور	محصول	میزان تولید (تن)
۱	گوشت سفید	۴۰۸۰۳۴
۱	جوجه یکروزه گوشتی (قطعه)	۷۰۳۰۴۶۳۸۳
۱	شلتوک	۱۶۰۴۵۳۷
۱	شبدرد	۴۱۹۵۸۵
۱	خسبیل	۴۱۹۵۸۵
۳	کلزا	۳۱۰۷۵,۸۶
۳	سویا	۱۰۳۳۰,۶۵
۳	باقلا خشک	۲۳۲۹,۹
۱	پرتقال	۲۵۶۳۷۰۴,۴
۱	نارنگی	۴۵۴۳۷۱,۵
۱	کیوی	۱۴۴۶۰۰,۴
۱	هلو	۱۶۱۱۱۵۸,۴
۲	شلیل	۹۱۷۷۴,۵
۲	توت فرنگی	۱۸۸۴۹,۱

عنوان	تولید (تن)
نباتات علوفه ای	۷۵۹۵۷۸
غلات	۱۹۴۸۲۶۱,۲
سبزیجات	۲۲۵۷۰۰
محصولات صنعتی	۴۷۸۲۴
محصولات جا لیزی	۱۶۳۰۹
حبوبات	۵۲۳۷,۵
سایر محصولات	۱۷۳,۱
میوه های نیمه گرمسیری	۳۲۲۸۱۲۲,۳۷
میوه های دانه دار	۴۰۹۸۷,۱۲
میوه های دانه ریز	۱۹۲۵۹,۱۲
میوه های هسته دار	۳۰۵۸۰۳,۰۸
میوه های خشک	۹۳۱۲,۷۹
گیاهان دارویی	۱۶۶۰
میوه های سردسیری	۶۰۲,۹۵
سایر محصولات باغبانی	۴۰۶۴,۹۱
آبزی پروری	۱۱۹۰۰۷,۵۹
صید	۲۵۶۶۸
گوشت سفید	۴۰۸۰۳۴
گوشت قرمز	۷۲۰۰۰
تخم مرغ	۲۶۴۰۵
عسل	۶۵۰۱
شیر	۶۹۴۱۶۳
گلخانه	۵۵۹۴۶,۲
تولید کل شیلات	۱۴۴,۶۷۵,۵۹

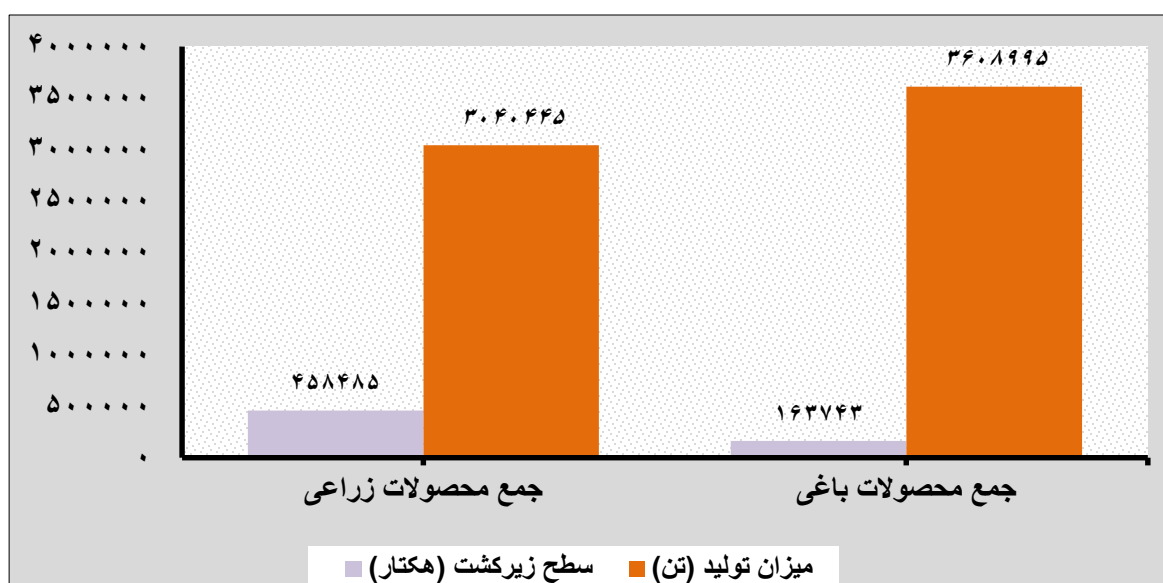
عنوان ظرفیت	نوع	واحد	مقدار
اراضی	پوشش گیاهی جنگل	هزار هکتار	۳۸۷,۷۸۰
	مرتع		۹۸۴,۹۵۱
	اراضی بیابانی		۴۶۶,۱۵
زراعی و باغی	آبی	هکتار	۴۵۸۳۸۰,۶
	دیم		۷۴۹۴۵,۴
	آبی		۱۳۳۵۴۱,۶
	دیم		۳۰۲۰۱
	گلخانه		۵۸۳,۰۸
دام	دام میک	راس	۳۰۱۲۰۶۵
	دام سنگین		۷۳۸۵۶۳
طیور	مرغ گوشتی	قطعه	۲۱۲۳۰۵۲۷
	مرغ مادر گوشتی		۲
	مرغ تخم گذار		۴۴۵۱۰۹۲
			۶۱۳۹۰۰
آبزی پروری	سرد آبی	واحد	۴۲۰
	گرم آبی		۳۳۹۶
	ماهیان زینتی		۲۲
ضریب مکانیزاسیون	ضریب مکانیزاسیون	اسب بخار بر هکتار	۳,۵۹
بهره برداران	دیپلم و زیر دیپلم	نفر	۳۶۳۳۷
	تحصیلات دانشگاهی		۳۷۷۷۷۹
سیستمهای نوین آبیاری	بارانی	هکتار	۱۰۶۹۸
	قطره ای		۳۳۴۱۵
	کم فشار		۳۴۷۳

معاونت بهبود تولیدات گیاهی

استان مازندران با توجه به موقعیت خاص اقلیمی، تنوع آب و هوایی و برخورداری از باران سالانه و پراکندگی مناسب در محصولات مختلف و دشت های وسیع در قسمت جلگه ای از مناطق حاصلخیز و کشاورزی ایران می باشد که حدوداً دارای ۵۳۳۳۲۶ هکتار سطح زیر کشت اراضی زراعی و ۱۶۳۷۴۲ هکتار باغ می باشد. در مازندران انواع محصولات زراعی نظیر برنج و گندم، پنبه، دانه های روغنی و ... محصولات باغی چون مرکبات و سایر محصولات دیگر کشت می شود که در برخی از این محصولات نیز از موقعیت ممتازی برخوردار است. محصول مهم و استراتژیک در بخش زراعت، برنج است که دارای مقام اول تولید در کشور می باشد. همچنین این استان از تولیدکنندگان عمده مرکبات بوده که در تولید آن نیز دارای رتبه اول می باشد. از محصولات باغی دیگر نیز می توان کیوی را نام برد که از جمله میوه های تازه است، ضمن اینکه مازندران صاحب اولین رتبه در تولید گلهای آپارتمانی (گلدانی) در میان استان های کشور محسوب می شود.

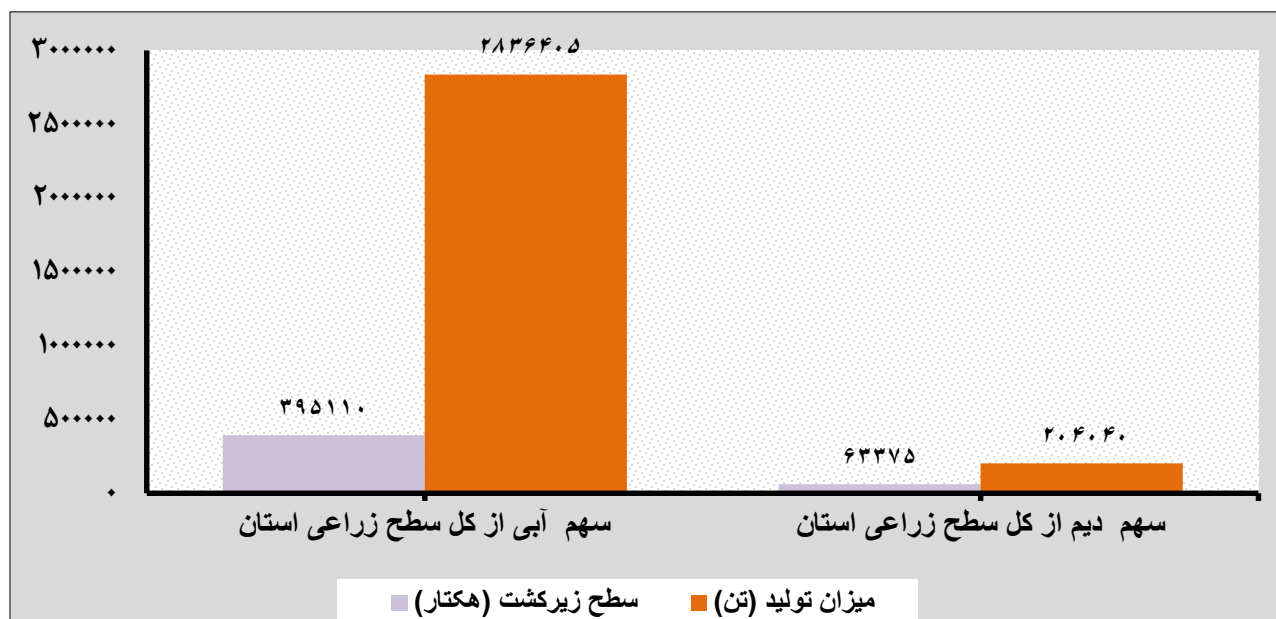
ردیف	نام محصول	سطح زیر کشت (هکتار)	میزان تولید (تن)
۱	جمع محصولات زراعی	۵۳۳۳۲۶	۳۰۳۳۳۰۵٫۷
۲	جمع محصولات باغی	۱۶۳۷۴۲٫۶	۳۶۰۸۹۹۴٫۹

عمده محصولات زراعی تولیدی استان

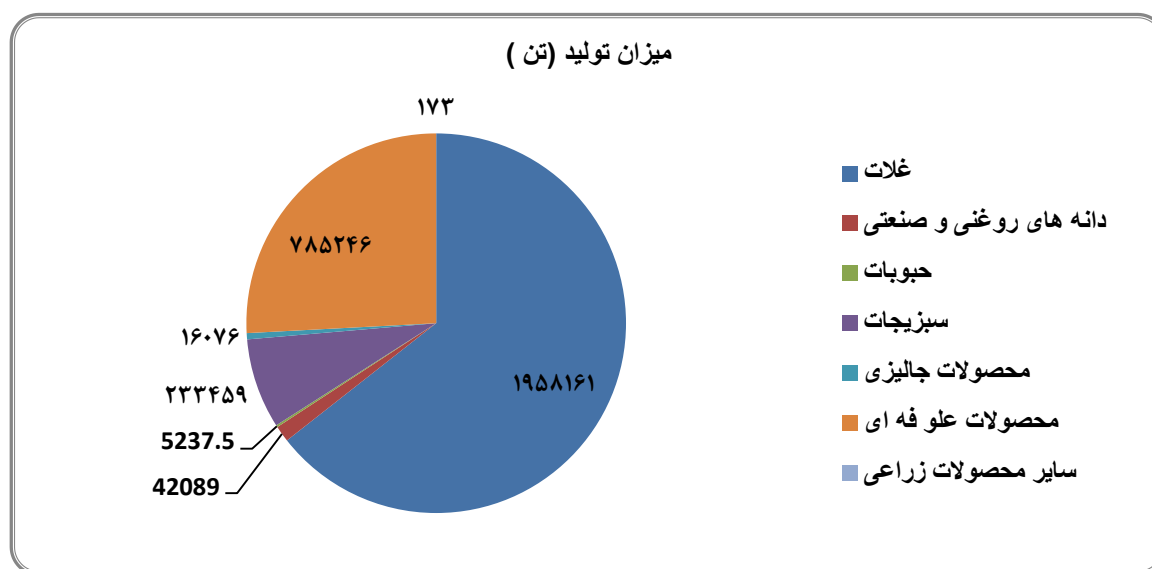
رتبه در کشور	اهم محصولات زراعی	میزان تولید (تن)	سهم از کل (درصد)
۱	شلتوک	۱۶۰۴۵۳۷	۵۷
۱	شیدر	۴۱۹۵۸۵	۱۴
۱	خصیل	۲۴۲۵۰۰	۰,۴
۳	کلزا	۳۱۰۷۵,۸۶	۰,۸
۳	سویا	۱۰۳۳۰,۶۵	۰,۳
۳	باقلا خشک	۲۳۲۹,۹	۰,۰۸

سطح	میزان تولید	
سهم آبی از کل سطح زراعی استان	۴۵۸۳۸۰,۶	۲۷۸۶۷۱۵,۳
سهم دیم از کل سطح زراعی استان	۷۴۹۴۵,۴	۲۴۶۵۹۰,۴

سیمای کشاورزی مازندران

ردیف	نام محصول (زراعی)	سطح زیر کشت (هکتار)	میزان تولید (تن)
۱	غلات (گندم، جو، شالی، ذرت دانه ای، سایر غلات)	۴۴۳۹۳۱	۱۹۵۸۱۶۱
۲	دانه های روغنی و صنعتی (کلزا، سویا، پنبه، کنجد، آفتابگردان، توتون، کتان و کنف، چقندر قند، نیشکر، سایر دانه های روغنی)	۲۰۵۴۶،۵	۴۲۰۸۹
۳	حبوبات (نخود، لوبیا، عدس، سایر حبوبات)	۲۳۱۸	۵۲۳۷،۵
۴	سبزیجات (سیب زمینی، پیاز، گوجه فرنگی، سایر سبزیجات)	۱۲۷۸۳	۲۲۵۷۰۰
۵	محصولات جالیزی (خریژه، هندوانه، خیار و سایر محصولات..)	۵۹۱	۱۶۳۰۹
۶	محصولات علوفه ای (شیدر، یونجه، ذرت علوفه ای و سایر نباتات علوفه ای..)	۵۳۱۱۳	۷۸۹۵۷۸
۷	سایر محصولات زراعی	۴۴	۳۹۷
جمع محصولات زراعی		۵۳۳۳۲۶،۵	۳۰۳۳۳۰۵،۷

سطح و تولید محصولات زراعی استان

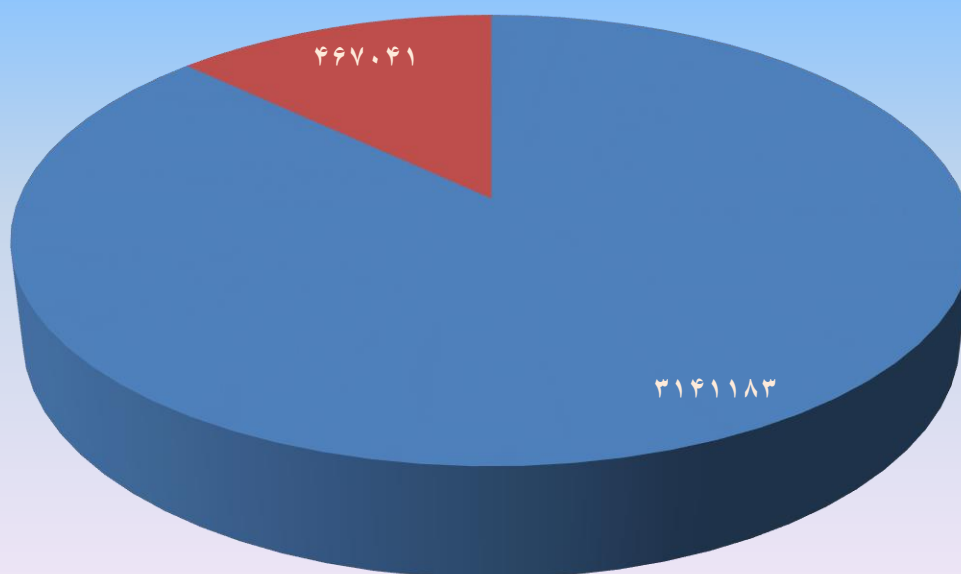
ردیف	نام محصول (زراعی)	سطح زیر کشت (هکتار)	میزان تولید (تن)
۱	شلتوک	۲۸۶۴۷۲,۵	۱۲۹۷۵۴۱,۶
	شلتوک معمولی	۴۳۴۲۰	۳۰۶۹۹۵
	شلتوک پرمحصول		
		۳۲۹۸۹۲,۵	۱۶۰۴۵۳۶,۶
۲	گندم	۸۷۷۵۳,۵	۲۸۲۸۷۳,۸
۳	جو	۲۵۸۷۹	۵۶۵۰۱,۲
۴	ذرت علوفه ای	۱۷۷۴,۲	۷۰۸۴۰
۵	چغندر	۱۲,۷	۳۱۰,۷
۶	نیشکر	۲۱,۳۳	۱۵۹,۶۶
۷	گوجه فرنگی	۵۱,۶	۱۶۵۷
۸	یونجه خشک	۲۹۰۴	۲۷۰۸۴,۶۴
۹	سیب زمینی	۵۵۱,۲	۱۰۸۴۳,۳
۱۱	سایر سبزیجات	۷۷,۲۶	۱۱۸۱,۳
۱۲	هندوانه	۱۲۶,۴	۳۹۱۸,۴
۱۳	پیاز	۱۳۶	۳۸۸۷
۱۴	سایر محصولات علوفه ای	۱۲۱۲	۸۷۴۸
۱۵	خریزه	۱۲,۳	۲۳۳,۷
۱۶	شبدر خشک	۳۴۷۱۰,۶	۴۱۹۵۸۵
۱۷	خیار	۳۴۳,۵	۱۰۳۷۳,۴
۱۸	پنبه	۴۰۹	۸۹۸
۱۹	کلزا	۱۳۹۹۷	۳۱۰۷۵۸۶
۲۰	سایر محصولات	۲۰۱	۱۷۳,۲
۲۱	نخود	۹۴,۴	۱۳۴,۷۵
۲۲	سویا	۵۵۹۸,۹	۱۰۳۳۰,۶۵
۲۳	کنجد	۱۵۱,۷۲	۲۱۴
۲۴	عدس	۹۴۰,۳	۸۶۸
۲۵	توتون	۵,۴	۱۱

عمده محصولات باغی تولیدی استان

رتبه در کشور	اهم محصولات باغی	میزان تولید (تن)	سهم از کل تولید کل استان (درصد)
۱	پرتقال	۲۵۶۳۷۰۴,۴	۷۱
۱	نارنگی	۴۵۴۳۷۱,۵	۱۲,۶
۱	کیوی	۱۴۴۶۰۰,۴	۴
۱	هلو	۱۶۱۱۱۵۸,۴	۴,۵
۲	شلیل	۹۱۷۷۴,۵	۲,۵
۲	توت فرنگی	۱۸۸۴۹,۱	۰,۵

تولید	سطح	
۳۱۴۱۱۸۲,۹	۱۳۳۵۴۱,۶	سهم آبی از کل سطح باغی استان
۴۶۷۰۴۰,۷	۳۰۲۰۱	سهم دیم از کل سطح باغی استان

میزان تولید (تن)

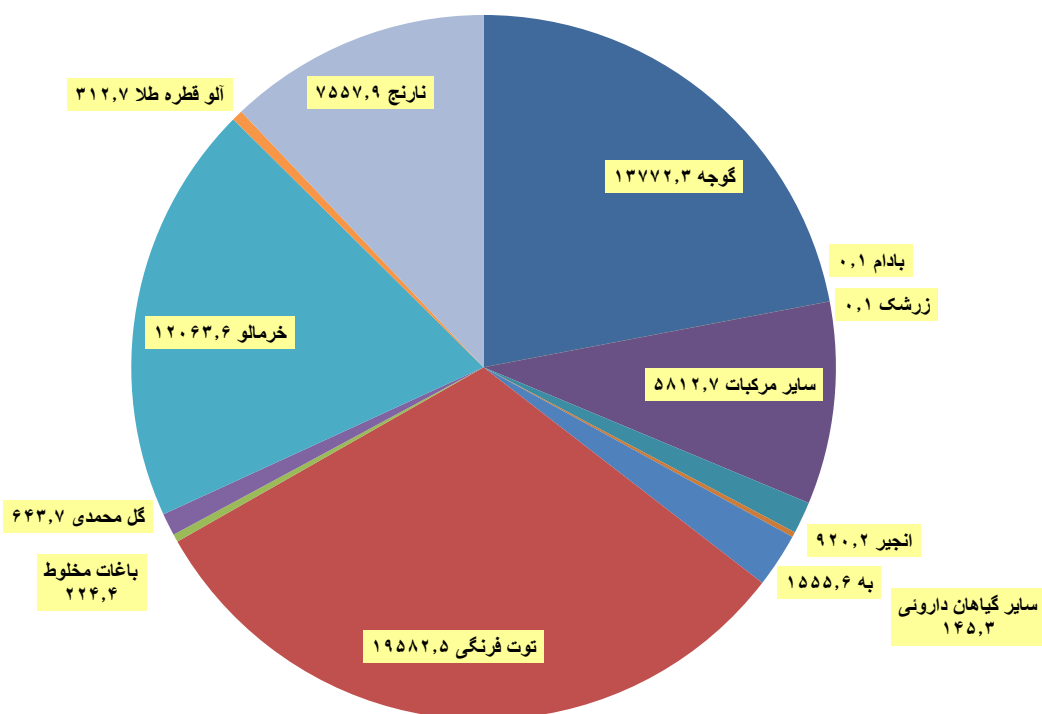

■ سهم آبی از کل سطح باغی استان ■ سهم دیم از کل سطح باغی استان

سطح و تولید محصولات باغی استان

ردیف	نام محصول (باغی)	سطح زیر کشت (هکتار)	میزان تولید (تن)
۱	سیب	۲۱۳۲,۹	۳۰۱۶۷,۳
۲	پرتقال	۱۰۳۳۵۶,۸	۲۵۶۳۷۰۴,۴
۳	انگور	۲۱,۷	۲۵۶,۷
۴	انار	۱۹۳۸,۸	۳۰۳۳۷,۶
۵	هلو	۷۵۱۹,۳	۱۶۱۱۵۸,۶
۶	لیموترش	۴۰,۳	۸۵۳,۲
۷	نارنگی	۱۷۰۲۷,۹	۴۵۴۳۷۱,۵
۸	لیموشرین	۷۵,۱	۱۵۵۸,۹
۹	زردآلو و قیسی	۲۱,۵	۱۵۴,۳
۱۰	کیوی	۸۱۱۱,۵	۱۴۴۶۰۰,۴
۱۱	شلیل	۴۳۵۴,۲	۹۱۷۷۴,۵
۱۲	گیلاس	۳۰۳۹,۸	۳۴۴۹۳,۳
۱۳	آلو	۱۶۳,۵	۲۳۲۳,۳
۱۴	گردو	۶۴۷۲,۱	۸۲۲۷,۹
۱۵	زیتون	۷۸,۵	۴۷۳,۱
۱۶	گلایی	۷۷۲	۸۹۸۹,۴
۱۷	چای	۱۰۱۳,۹	۸۰۶۹,۹
۱۸	البالو	۴۶۳	۳۱۹۰,۷
۱۹	گوجه	۱۰۳۷,۶	۱۱۳۰۱,۷
۲۰	بادام	۲,۷	۰,۸
۲۱	سایر مرکبات	۲۵۱,۶	۴۸۱۴,۹
۲۲	انجیر	۱۱۴,۱	۱۱۹۶,۴
۲۳	سایر گیاهان داروئی	۱۲۶	۲۵۸,۶
۲۴	به	۲۴۴,۲	۱۷۳۴,۳
۲۵	توت فرنگی	۱۴۰۳,۹	۱۸۸۴۹,۱
۲۶	باغات مخلوط	۱۷,۲۷	۸۵۶,۲۳
۲۷	گل محمدی	۵۹۶,۱	۱۲۸۳,۱
۲۸	خرمالو	۵۹۰,۱	۱۰۸۵۳,۲
۲۹	آلو قطره طلا	۲۶,۹	۳۰۶,۷
۳۰	نارنج	۳۴۰,۳	۶۶۹۱,۱
	جمع کل	۱۶۱۳۳۶,۷	۳۶۰۸۹۹۴,۹

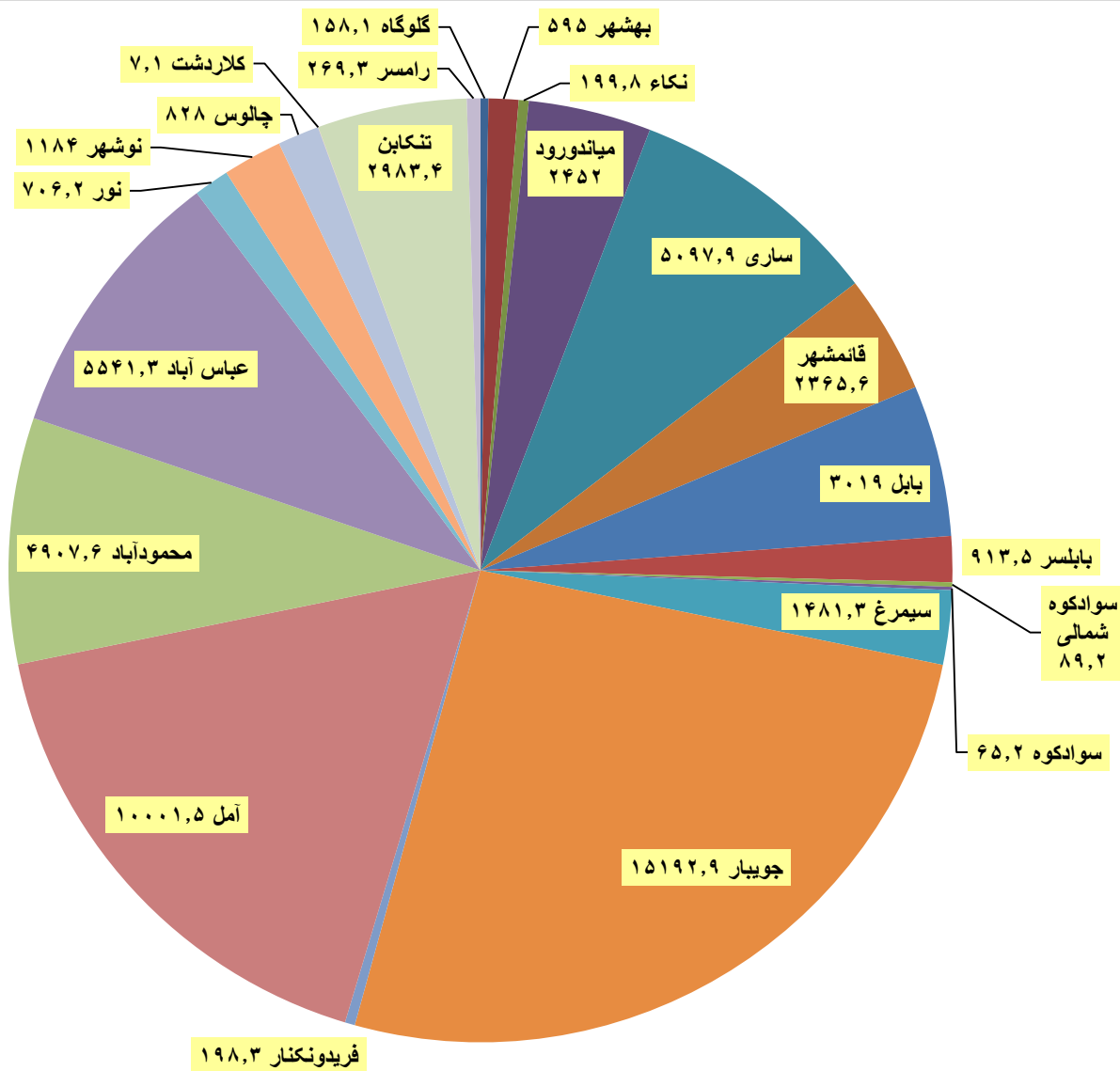
سطح و تولید محصولات باغی استان

گلخانه ها

ردیف	نام	سطح گلخانه ها (هکتار)	میزان تولید (تن)
۱	گلوگاه	۱/۷	۱۵۸/۱
۲	بهشهر	۵/۳	۵۹۵
۳	نکاء	۴/۷	۱۹۹/۸
۴	میاندورود	۱/۸۳	۲۴۸۲
۵	ساری	۴۰/۹	۵۰۹۷/۹
۶	قائم شهر	۶۰/۴	۲۳۶۵/۶
۷	بابل	۲۱/۷	۳۰۱۹
۸	بابلسر	۶/۳	۹۱۳/۵
۹	سوادکوه	۱/۱۸	۸۹/۲
۱۰	سوادکوه	۰/۳۲	۶۵/۲
۱۱	سیمرغ	۱۷/۷۵	۱۴۸۱/۳
۱۲	جویبار	۱۱۳/۳	۱۵۱۹۲/۹
۱۳	فریدونکنار	۲/۴	۱۹۸/۳
۱۴	آمل	۷۶/۱	۱۰۰۰۱/۵
۱۵	محمودآباد	۴۹/۶	۴۹۰۷/۶
۱۶	عباس آباد	۸۹	۵۵۴۱/۳
۱۷	نور	۱۱/۲	۷۰۶/۲
۱۸	نوشهر	۱۲	۱۱۸۴
۱۹	چالوس	۱۰	۸۲۸
۲۰	کلاردشت	۰/۱	۷/۱
۲۱	تنکابن	۴۶/۳	۲۹۸۳/۴
۲۲	رامسر	۱۱	۲۶۹/۳
جمع		۵۸۳,۰۸	۵۵۹۴۶,۲ + ۱۴۳ میلیون (اصلی، بوته، شاخه و گلدان)

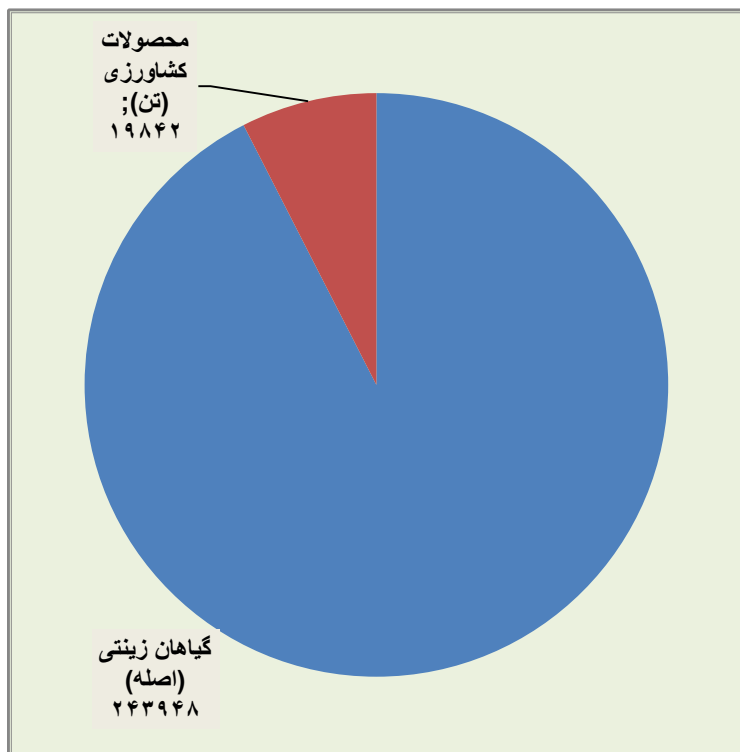
میزان تولید (تن) گلخانه ها بغیر از گل و گیاهان زینتی به تفکیک شهرستان

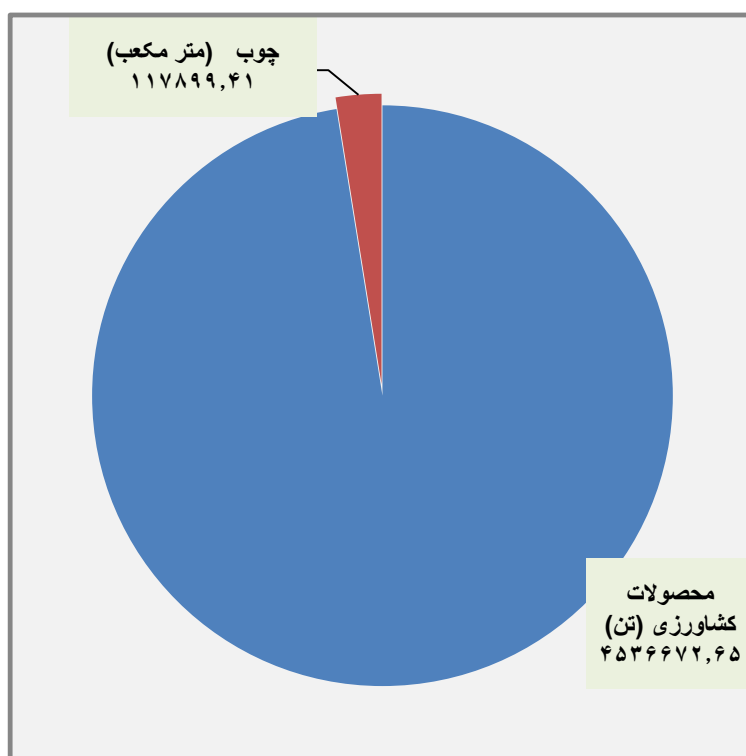
سیمای کشاورزی مازندران

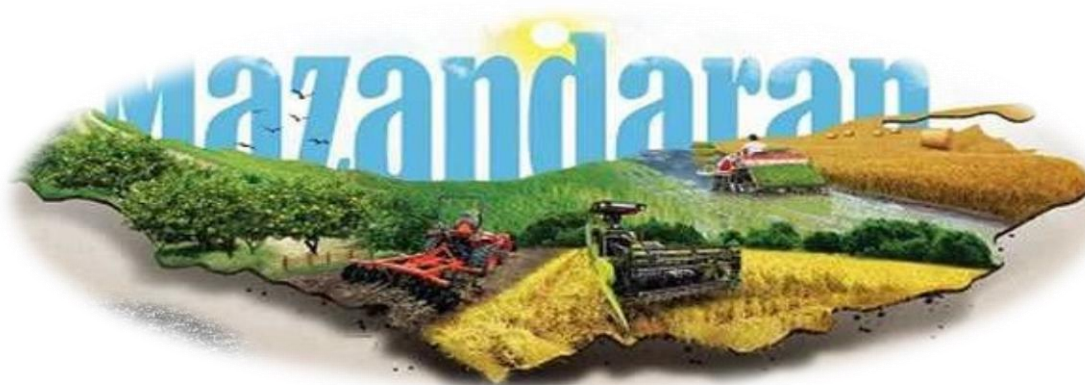
ردیف	شرح فعالیت	کالا	سال ۱۴۰۳
۱	صادرات	گیاهان زینتی (اصله)	۲۴۳۹۴۸
۲		محصولات کشاورزی (تن)	۱۹۸۴۲
۳	واردات	محصولات کشاورزی (تن)	۴۵۳۶۶۷۲/۶۵
۴		چوب (متر مکعب)	۱۱۷۸۹۹/۴۱

صادرات

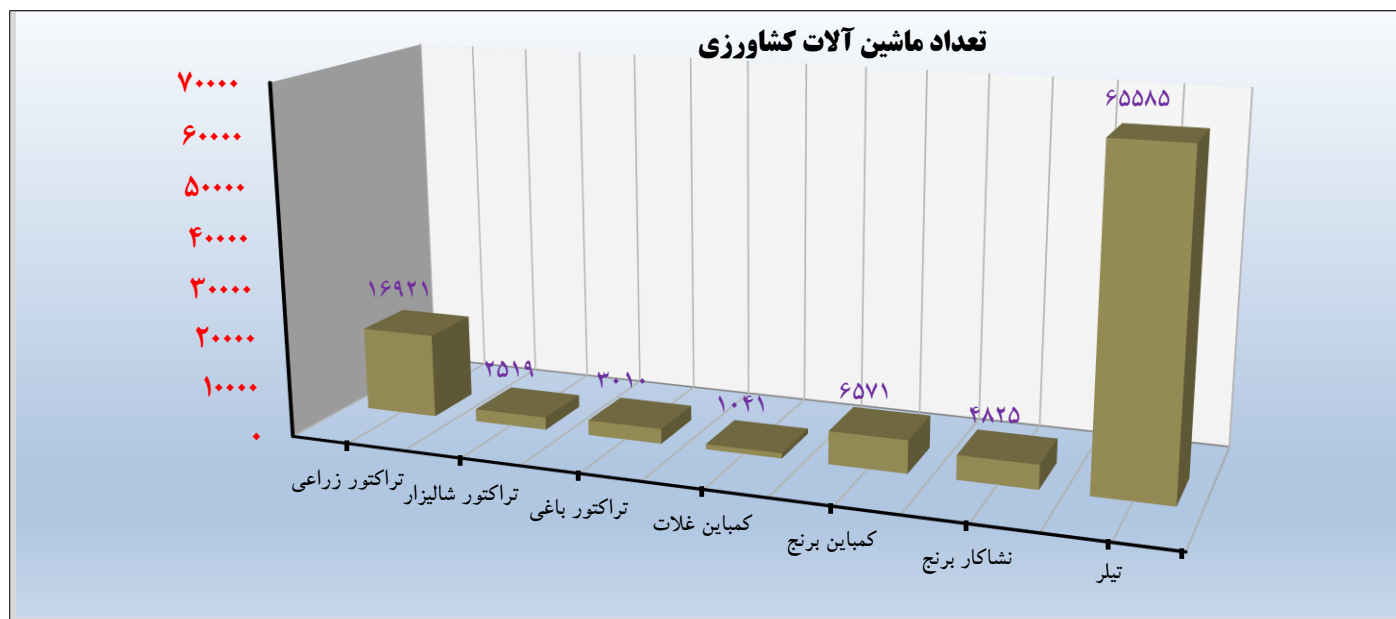

واردات

مکانیزاسیون کشاورزی استان مازندران		
ردیف	نوع دستگاه	تعداد
۱	تراکتور زراعی	۱۶۹۲۱
۲	تراکتور شالیزار	۲۵۱۹
۳	تراکتور باغی	۳۰۱۰
۴	کمباین غلات	۱۰۴۱
۵	کمباین برنج	۶۵۷۱
۶	نشاکار برنج	۴۸۲۵
۷	تیلر	۶۵۵۸۵

معاونت بهبود تولیدات دامی

استان مازندران به لحاظ شرایط اقلیمی و تنوع آب وهوائی و دارا بودن اکوسیستم های مرتعی اعم از مراتع جنگلی بیلاقی، مشجر ساحلی و جلگه ای همچنین تنوع تولیدات کشاورزی مانند: گندم، جو، پنبه، برنج و .. توسعه اقتصاد دامی را همواره با بهره مندی از وسعت کشت نباتات علوفه ای و پس چرای مزارع غلات ممکن ساخته و پتانسیل بالائی در تولید گوشت قرمز، شیر، گوشت مرغ، تخم مرغ و غیره دارا می باشند، به طوری که این استان با دارا بودن بیش از ۳,۷ میلیون دام سبک و سنگین و ۱۸۲ میلیون قطعه مرغ گوشتی صنعتی و بومی و با ۴۳ واحد جوجه کشی نقش مهمی در تامین مواد پروتئینی و سایر مواد دامی کشور ایفا می کند. به دلایل بالا بودن ظرفیتهای ایجاد شده در استان تولید گوشت سفید و فرآورده های لبنی محور توسعه اقتصادی استان به شمار می آید، لذا با استفاده بهینه از منابع استان نه تنها می توان بخش عمده ای از نیاز کشور را برآورده ساخت، بلکه می توان در آمد ارزی زیادی در این زمینه کسب نمود.

آمار دام و طیور و تولید محصولات دامی استان

رتبه استان	نوع دام	تولید (تن)	تعداد راس/قطعه
۸	گوشت قرمز	گوسفند	۲۷۷۳۷۰۲
		بز وبزغاله	۲۳۸۳۶۳
		گاو بومی	۲۵۳۷۶۰
		گاو اصیل	۲۰۱۶۹
		گاو دورگ	۴۶۱۴۴۱
۱	گوشت مرغ صنعتی و سنتی		۴۰۸۰۸۰,۳
۲۴	تخم مرغ-صنعتی و سنتی		۲۶۴۰۴,۸
	دام سبک		۳۰۱۲۰۶۵
	دام سنگین		۷۳۸۵۶۳

نوع دام	ضریب	جمعیت (راس)	واحد دامی	شیر (تن)	گوشت قرمز (تن)	جمعیت دام سنگین
گاو اصیل	۹,۵	۲۰,۱۶۹	۱۹۱,۶۰۶	۶۷۸۴۸,۵	۵۸۲۴,۸	۷۳۸۵۶۳
گاو دورگ	۶,۵	۴۶۱,۴۴۱	۲,۹۹۹,۳۶۷	۵۴۵۷۵۵,۵	۳۵۲۸۴,۵	
گاو بومی	۴	۲۵۳,۷۶۰	۱,۰۱۵,۰۴۰	۶۴۸۳۸,۲	۱۲۹۶۷,۱	جمعیت دام سبک
گاو میش	۶,۵	۳,۱۹۳	۲۰,۷۵۵	۲۷۱۴,۳	۱۶۱,۷	
گوسفند و بره	۱	۲,۷۷۳,۷۰۲	۲,۷۷۳,۷۰۲	۱۰۷۷۵,۸	۱۶۵۰۳,۵	۳۰۱۲۰۶۵
بز و بزغاله	۰,۷۵	۲۳۸,۳۶۳	۱۷۸,۷۷۲	۲۲۳۱,۱	۱۲۵۸,۶	
جمع	-	۳۷۵۰۶۲۸	۷,۱۷۹,۲۴۱	۶۹۴۱۶۳,۴	۷۲۰۰۰,۳	

شرح نوع طیور	تعداد (قطعه)	گوشت سفید (تن)	تخم خوراکی (تن)
گوشتی	۲۱۲۳۰۵۲۷۲	۳۸۲۱۴۹	۰
مادر گوشتی	۴۴۵۱۰۹۲	۷۷۷۲,۵	۸۱۷,۸
تخمگذار	۶۱۳۹۰۰	۴۸۷,۳	۶۱۷۲
مرغ اجداد	۲۰۷۹۲۶	۳۳۰,۱	۳۴
مرغ بومی	۱۰۲۲۷۹۳۷	۱۴۳۱۹,۱	۱۸۶۳۱,۲
اردک	۱۹۰۳۸۰۵	۱۴۸۴,۳	۴۴۹,۸
بوقلمون	۳۷۷۶۷۱	۵۰۳,۴	۱۵
غاز	۷۸۷۸۲۱	۶۴۵,۲	۸۸,۳
شتر مرغ	۷۱۵	۱۴۰۴	۱,۷
کبک	۳۳۷۴۱۹	۱۰۸,۵	۴۹,۴
بلدرچین	۱۸۶۹۵۲۵	۲۳۳,۷	۱۴۳,۷
قرقاول	۶۵۳۴۷	۳۲,۹	۱,۹
جوجه یکروزه گوشتی	۷۰۳۰۴۶۳۸۳	۰	۰
جمع کل	۹۳۶۱۹۴۸۱۳	۴۰۸۰۸۰,۳	۲۶۴۰۴,۸

مقایسه جمعیت دام سبک و سنگین استان به کشور

نوع دام	درصد کشوری	جمعیت در استان	جمعیت در کشور
گاو اصیل	۱,۰	۲۰۱۶۹	۱۹۲۶۰۰۰
گاو دورگ	۱۱,۳	۴۶۱۴۴۱	۴۰۸۴۰۰۰
گاو بومی	۲۵,۳	۲۵۳۷۶۰	۱۰۰۴۰۰۰
گاو میش	۱,۵	۳۱۹۳	۲۰۸۰۰۰
گوسفند و بره	۵,۵	۲۷۷۳۷۰۲	۵۰۷۳۷۰۰۰
بز و بزغاله	۱,۳	۲۳۸۳۶۳	۱۷۹۷۵۰۰۰
جمع	۴,۹	۳۷۵۰۶۲۸	۷۵۹۳۴۰۰۰

نسبت جمعیت طیور استان به کشور

نوع تولید	درصد کشوری	تولید استان	تولید کشور
گوشت قرمز	۷,۸	۷۲۰۰۰	۹۲۳۰۰۰
گوشت سفید	۱۳,۱	۴۰۸۰۳۴	۳۱۰۵۰۰۰
شیر	۵,۴	۶۹۴۱۶۳	۱۲۸۴۰۰۰۰
تخم مرغ	۲,۱	۲۶۴۰۵	۱۲۵۶۰۰۰
عسل	۵,۱	۶۵۰۱	۱۲۸۰۰۰
جوجه یکروزه (قطعه)		۷۰۳۰۴۶۳۸۳	

صنایع تولیدی وابسته فعال (تن در سال)

۴۰۷۸۵	۴۴۴۵۷	۳۸	ایستگاه جمع آوری شیر
۱۵۳۰۱۱۱	۳۲۲۳۱۲۰	۶۵	تولید انواع خوراک دام
۹۰۱۱۹۱	۱۰۷۳۰۷۲	۲۶	کارخانجات لبنی

تعداد و تولیدات کرم ابریشم

شرح	تولید
تعداد پرورش دهنده (نفر)	۱۹۰۲
تعداد جعبه پرورش داده	۳۲۷۸
پيله تولیدی (کیلوگرم)	۱۱۸۰۵۸
میانگین تولید (کیلوگرم)	۳۶
توتستان (هکتار)	۲۹۳

واحدهای جوجه کشی

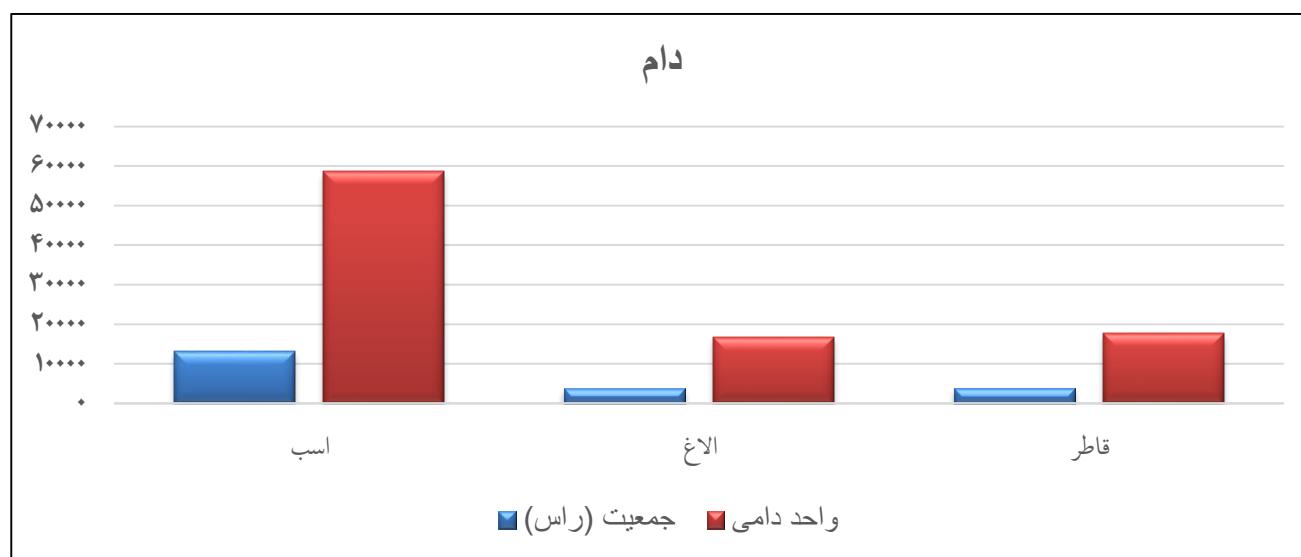
موسسه جوجه کشی	تعداد واحد	تعداد دستگاه	ظرفیت کل
جمع کل	۴۳	۷۲۴	۸۴۴۵۴۴۶۹۰

تعداد و تولیدات کلنی‌های زنبور عسل

نوع کندو	تولید (کلنی)	تولید (کیلوگرم)	میانگین تولید (کیلوگرم)
مدرن	۶۳۹۷۱۸	۶۵۰۰۶۷۸	۱۰,۱۶۲

جمعیت تک سمی‌ها

نوع دام	جمعیت (راس)	ضریب	واحد دامی
اسب	۱۳۰۱۵	۴.۵	۵۸۵۶۸
الاغ	۳۷۲۹	۴.۵	۱۶۷۸۱
قاطر	۳۹۳۲	۴.۵	۱۷۶۹۴
جمع	۲۰۶۷۶	۴.۵	۹۳۰۴۲

شیلات ←

سیمای کشاورزی مازندران

استان مازندران در کنار بزرگ ترین دریاچه جهان (دریای مازندران) با مساحتی بالغ بر ۴۳۸۰۰۰ کیلومتر و با طول ساحلی برابر ۹۹۷ کیلومتر در مرز شمالی ایران قرار دارد. این استان با دارا بودن شرایط اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، بستر مناسب طبیعی و اقلیمی به عنوان یکی از استان هایی است که از یک سو قدرت دستیابی و بهره برداری از آب های ساحلی دریای مازندران را دارد و از سوی دیگر زمینه مناسب و استعداد های توسعه فعالیت های آبی پروری را دارا است.

مهمترین منابع شیلاتی دریای مازندران به ۴ گروه عمده ماهیان خاویاری (تاس ماهیان) و ماهیان استخوانی و ماهی کیلکا تقسیم می شوند که دارای ارزش تجاری و اقتصادی می باشند. دریای مازندران زیستگاه تقریباً ۹۰ درصد از ذخایر ماهیان جهان می باشند.

ردیف	عنوان	پرورش				تکثیر	
		ماهیان گرم آبی	ماهیان سرد آبی	میگو	ماهیان زینتی (قطعه)	تولید بچه ماهی (قطعه) جهت رهاسازی در دریا	میگو
۱	میزان تولید (هزارتن)	۹۳۹۴۲	۲۰۲۵۴,۰۲		۴۶۸۴۹۸۲	۱۲۰۷۳۲۲۳۰	۰
۲	تعداد واحد	۳۳۹۶	۴۲۰		۲۲	۲	۰
جمع کل تولیدات شیلات استان		۱۱۹۰۰۷,۵۹ تن گرمابی، سردابی، خاویاری و قفس (آبی پروری)	۳۹۱۸ واحد آبی پروری				۴۰۳۱ واحد مجموع صید و آبی پروری
							۱۴۴,۶۷۵,۵۹ تن مجموع صید و آبی پروری

← معاونت توسعه و بازرگانی

نقش استان مازندران در امنیت غذایی استان تهران (تامین مرغ گرم میدان بهمن و فروشگاههای عرضه مرغ گرم تهران):

حسب برنامه ریزی های وزارت جهاد کشاورزی و تاکید مقامات ملی کشور در سالهای گذشته در جلسات ستاد امنیت غذایی کشور و پیرو آن مصوبات استانی امنیت غذایی استان ، مقرر گردید با توجه به اینکه استان مازندران بعنوان قطب صنعت طیور کشور و سهم بالای تولید مرغ در کشور ، به منظور تامین بخشی از مرغ گرم استان بعنوان معین استان تهران روزانه ارسال مرغ گرم به میدان بهمن تهران و فروشگاههای عرضه مرغ گرم در تهران را عهده دار گردد که در سال جاری مجدداً باستناد مصوبه بند یک جلسه ستاد هماهنگی امنیت غذایی کشور در تاریخ ۱۴۰۳/۶/۱۹ مقرر شد استانهای معین تامین کننده گوشت گرم مرغ (میدان بهمن و فروشگاههای سه استان تهران) شامل استانهای مازندران، گلستان، گیلان، سمنان و قزوین و مرکزی تامین کننده روزانه مرغ گرم با سهم بری اعلام برای هر یک از استانهای یاد شده صورت پذیرد که در این راستا استان مازندران روزانه متعهد به تامین و ارسال ۱۵۰ تن مرغ گرم برای تهران شد که با این نقش آفرینی ویژه علاوه بر تامین مایحتاج گوشت مرغ مصرفی برای شهروندان استان تهران، با ایجاد تعادل کمی در میزان مرغ گرم در مکانهای قیمت گذاری؛ موجب متعادل نمودن قیمت مرغ در سطح استان تهران و سایر استانهای کشور گردد تا بطور روزانه شاهد تنظیم بازار مرغ در استان و کشور باشیم.

نوع کالا	وزنی ۱۴۰۳ (تن)	ارزشی ۱۴۰۳ (دلار)
فراورده های لبنی	۸۸۸۴۸	۱۲۱۳۱۶۹۸۷
گل و گیاه	۲۰۶۵	۳۶۵۵۷۳
فراورده های گوشتی	۲۵۸۹	۳۳۹۹۵۸۴
ماهی	۲۴۹	۱۳۵۸۰۴۸
آب میوه و پوره	۴۲۸۳	۲۰۳۷۲۳۴
خوراک آماده دام	۲۷۴	۱۵۳۶۳۳
سایر محصولات کشاورزی	۵۱۰	۴۰۳۰۳۱
کیوی (با احتساب ۹۰٪ تولیدات داخل استان)	۱۳۶۶۵۰	۱۱۳۸۲۹۱۰۹
چربی و روغن های حیوانی و نباتی	۲۶۸	۳۰۴۲۱۱
مرکبات (با احتساب ۹۰٪ تولیدات داخل استان)	۴۵۵۶۳۹	۱۶۸۷۰۹۶۲۵
توتون	۲۹۳	۲۹۲۶۲۰
میوه های خوراکی	۷۶۹	۶۷۴۰۹۵
برنج	۲۰۸	۲۵۹۶۳۳
مرغ منجمد	۴۱۴۰	۳۷۸۶۹۶۳
جمع کل	۶۹۶۷۸۵	۴۱۶۸۹۰۳۴۶

جدول قیاسی صادرات میزان تغییرات وزنی و ارزشی محصولات کشاورزی استان مازندران
سال ۱۴۰۳ نسبت به ۱۴۰۲

نوع کالا	وزنی ۱۴۰۳ (تن)	وزنی ۱۴۰۲ (تن)	ارزشی ۱۴۰۳ (دلار)	ارزش ۱۴۰۲ (دلار)	درصد تغییرات وزنی	درصد تغییرات ارزشی
فراورده های لبنی	۸۸۸۴۸	۸۵۶۹۵	۱۲۱۳۱۶۹۸۷	۱۱۶۲۱۰۹۶۰	۴	۴
گل و گیاه	۲۰۶۵	۱۳۳۱	۳۶۵۵۷۳	۲۵۳۲۱۸	۵۵	۴۴
فراورده های گوشتی	۲۵۸۹	۲۳۷۶	۳۳۹۹۵۸۴	۳۳۵۸۴۴۴	۹	۱
ماهی	۲۴۹	۱۱۹	۱۳۵۸۰۴۸	۷۰۶۶۳۴	۱۰۹	۹۲
آب میوه و پوره	۴۲۸۳	۲۷۹۴	۲۰۳۷۲۳۴	۱۵۹۶۵۹۳	۵۳	۲۸
خوراک آماده دام	۲۷۴	۱۸۳۰	۱۵۳۶۳۳	۱۴۱۰۳۶۳	-۸۵	-۸۹
سایر محصولات کشاورزی	۵۱۰	۵۶۴	۴۰۳۰۳۱	۴۴۸۹۷۱	-۱۰	-۱۰
کیوی (با احتساب ۹۰٪ تولیدات داخل استان)	۱۳۶۶۵۰	۱۹۶۵۲۴	۱۱۳۸۲۹۱۰۹	۱۱۳۳۲۹۹۸۵	-۳۰	۰
چربی و روغن های حیوانی و نباتی	۲۶۸	۹۳۳	۳۰۴۲۱۱	۱۰۰۹۱۸۵	-۷۱	-۷۰
مركبات (با احتساب ۹۰٪ تولیدات داخل استان)	۴۵۵۶۳۹	۳۲۸۷۹۶	۱۶۸۷۰۹۶۲۵	۱۱۷۳۷۲۶۱۸	۳۹	۴۴
توتون	۲۹۳	۴۹۴	۲۹۲۶۲۰	۴۹۳۶۴۰	-۴۱	-۴۱
میوه های خوراکی	۷۶۹	۲۳۴	۶۷۴۰۹۵	۲۶۸۸۰۵	۲۲۹	۱۵۱
برنج	۲۰۸	۱۹۶	۲۵۹۶۳۳	۲۳۹۹۴۳	۶	۸
مرغ منجمد	۴۱۴۰	۲۹۵	۳۷۸۶۹۶۳	۲۸۳۷۰۷	۱۳۰۳	۱۲۳۵
جمع کل	۶۹۶۷۸۵	۶۲۲۱۸۱	۴۱۶۸۹۰۳۴۶	۵۶۹۸۳۰۶۶	۱۲	۱۷

واحدهای شاخص صنایع تبدیلی و غذایی استان مازندران

صنایع تبدیلی و تکمیلی محصولات کشاورزی						
پروانه بهره برداری			پروانه تاسیس			گروه
ظرفیت (هزارتن)	اشتغال (نفر)	تعداد (فقره)	ظرفیت (هزارتن)	اشتغال (نفر)	تعداد (فقره)	
۲۸۳۴	۲۸۹۳	۳۳۸	۵۶۰۴	۱۰۷۸۲	۹۷۹	محصولات باغی
۲۳۵۰	۴۴۸۱	۹۹۸	۲۸۱۴	۵۳۸۴	۵۰۹	محصولات زراعی
۱۱۰۹	۲۶۶۱	۹۱	۷۶۲۲	۵۱۳۵	۲۰۹	محصولات دام و طیور
۵۱	۴۳۸	۱۳	۱۴۲	۱۰۱۱	۵۱	محصولات شیلاتی
۲۰۲۹	۱۲۰۸	۷۵	۲۰۸۱	۱۷۶۳	۸۳	خوراک آماده دام و طیور
۱۰۸	۷۳۱	۶۱	۳۳۰	۱۱۳۷	۱۱۳	سردخانه
۲۳	۸۶	۷	۲۹۳	۶۷۴	۴۶	کود
۸۵۰۲	۱۲۴۹۸	۱۵۸۳	۱۸۸۸۶	۲۵۸۸۶	۱۹۹۰	جمع

تعداد واحدهای صنایع تبدیلی و غذایی استان مازندران به تفکیک شهرستان

صنایع تبدیلی و تکمیلی استان مازندران							
ردیف	شهرستان	پروانه بهره برداری صادر شده	ظرفیت جذب (هزار تن)	اشتغال (نفر)	جواز تاسیس صادر شده	ظرفیت جذب (هزار تن)	اشتغال (نفر)
۱	آمل	۲۵۰	۱۳۴۲	۱۸۹۲	۲۳۵	۱۹۴۵	۳۹۷۱
۲	بابل	۲۷۸	۱۰۸۵	۱۷۸۰	۲۵۰	۱۱۰۱	۲۹۶۶
۳	بابلسر	۹۲	۵۲۰	۸۴۱	۱۱۴	۶۰۶	۱۴۲۸
۴	بهشهر	۵۶	۱۸۹۱	۷۷۸	۹۱	۲۲۵۰	۱۲۱۲
۵	تنکابن	۱۰۵	۲۱۷	۷۸۰	۱۲۳	۴۴۴	۱۷۵۴
۶	جویبار	۶۴	۲۲۷	۶۴۲	۹۸	۴۰۱	۷۷۲
۷	چالوس	۱۹	۲۶	۲۵۹	۲۸	۷۳	۳۰۱
۸	رامسر	۲۳	۸۴	۱۷۳	۲۷	۱۲۲	۲۹۶
۹	ساری	۱۸۷	۱۱۰۳	۱۷۶۰	۳۳۳	۱۴۵۲	۳۹۵۴
۱۰	سوادکوه شمالی	۲۰	۲۰۷	۱۹۷	۳۴	۲۹۶	۱۶۳۴
۱۱	سوادکوه	۱۴	۸۴	۱۸۹	۲۷	۲۱۳	۴۴۸
۱۲	سیمرغ	۲۲	۲۲۳	۱۴۲	۳۴	۱۲۹	۳۲۰
۱۳	عباس آباد	۱۲	۴۰	۹۵	۱۰	۲۱	۱۴۱
۱۴	فریدونکنار	۶۴	۱۲۷	۲۷۶	۲۱	۱۳۳	۱۶۵
۱۵	قائم شهر	۱۲۵	۵۳۰	۷۴۷	۱۹۸	۶۶۹	۱۸۶۵
۱۶	کلوگاه	۲۳	۸۹	۱۴۵	۳۱	۴۰۰	۷۷۶
۱۷	محمودآباد	۹۵	۱۹۳	۵۱۵	۵۰	۲۶۴	۶۲۲
۱۸	میاندرو	۲۹	۲۲۰	۴۴۶	۷۳	۸۱۳	۱۴۲۶
۱۹	نکا	۴۲	۱۳۹	۳۸۴	۱۴۶	۷۶۴	۱۰۴۴
۲۰	نور	۴۴	۷۳	۳۲۵	۴۶	۶۷۴۴	۵۳۹
۲۱	نوشهر	۱۹	۸۲	۱۳۲	۲۱	۴۸	۲۵۲
۲۲	جمع کل	۱۵۸۳	۸۵۰۲	۱۲۴۹۸	۱۹۹۰	۱۸۸۸۸	۲۵۸۸۶

ترویج کشاورزی ←

مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی در راستای رسالت اصلی جهاد کشاورزی، وظیفه آموزش و ترویج روش‌های صحیح تولید و معرفی آخرین یافته‌های علمی و تحقیقاتی را در قالب روش‌های مختلف و متنوعی برعهده دارد که اصول اساسی حفظ منابع پایه، مدیریت صحیح مزرعه، مدیریت بر تولید و کشت، مدیریت منابع و نهاده‌ها، مدیریت بر بازار عرضه و مسائل اقتصادی تولید را شامل می‌شود. بدین منظور با اجرای طرح نظام نوین ترویج، گام بزرگی در جهت دستیابی مطلوب به اهداف مورد نظر برداشته شده است.

سیمای کشاورزی مازندران

ردیف	شهرستان	تعداد بهره برداران دارای تحصیلات دانشگاهی	تعداد بهره برداران دیپلم و زیر دیپلم
۱	آمل	۳۲۷۲۰	۲۹۹۹
۲	بابل	۵۶۵۹۴	۴۶۴۷
۳	بهشهر	۲۲۷۸۵	۲۶۵۱
۴	تنکابن	۲۱۶۰۲	۱۷۱۸
۵	رامسر	۸۰۸۵	۸۶۸
۶	ساری	۵۴۰۲۶	۵۱۹۴
۷	سوادکوه	۵۷۳۵	۵۷۰
۸	قائم شهر	۲۸۴۴۳	۳۰۳۶
۹	نور	۱۱۷۵۸	۱۰۶۲
۱۰	نوشهر	۹۶۳۰	۷۸۰
۱۱	بابلسر	۱۳۷۳۸	۱۱۹۱
۱۲	محمودآباد	۱۵۳۷۲	۱۴۶۷
۱۳	نکا	۲۲۵۹۵	۲۳۸۸
۱۴	چالوس	۵۵۷۸	۴۹۴
۱۵	جویبار	۱۸۹۸۳	۲۰۸۰
۱۶	گلوگاه	۹۷۰۷	۸۰۵
۱۷	فریدونکنار	۵۹۵۵	۵۶۳
۱۸	عباس آباد	۴۱۶۲	۶۷۵
۱۹	میانرود	۱۶۷۱۰	۱۰۵۴
۲۰	سیمرغ	۵۷۲۹	۸۱۰
۲۱	سوادکوه شمالی	۶۱۴۴	۱۰۶۲
۲۲	کلاردشت	۱۷۲۸	۲۲۳
جمع		۳۷۷۷۷۹	۳۶۳۳۷

منابع طبیعی و آبخیزداری

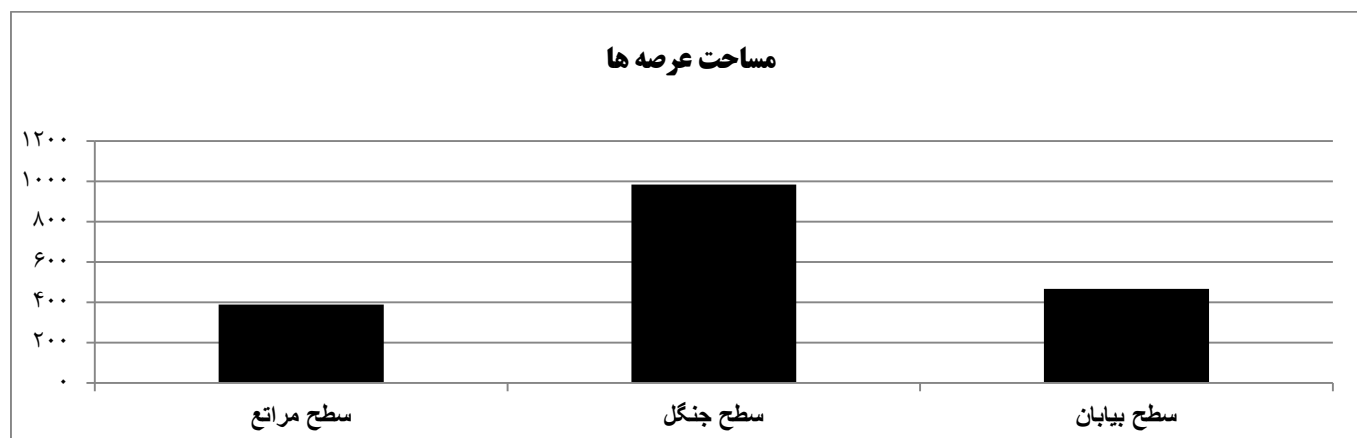

منابع طبیعی در استان مازندران به دلیل وسعت بالا، یکی از عوامل مهم زیر بنایی توسعه اقتصادی و اجتماعی محسوب می شود که می تواند ضامن ماندگاری و توسعه پایدار باشد. مساحت زیادی از استان مازندران با توجه به شرایط خاص توپوگرافی و آب و هوایی پوشیده از انواع درختان جنگلی و گیاهان مرتعی است به طوریکه ۴۶,۶ درصد مساحت استان را جنگلها با سطحی بالغ بر ۱۱۰۷۲۵۵ هکتار می پوشانند. این جنگلها از مهمترین گونه های پهنبرگ صنعتی (نظیر درختان راش، ملج، افرا، توسکا، بلوط و نمدار) تشکیل یافته و از سایر جنگلهای ایران متمایز هستند در واقع یکی از مهمترین و با ارزشترین جنگلهای تجاری و صنعتی کشور به حساب می آیند. قریب به ۵۸ درصد جنگلهای استان از نوع تجاری و صنعتی است.

جنگلهای مازندران ۵۴,۸ درصد جنگلهای شمال کشور و ۷,۸ درصد جنگلهای کشور را تشکیل می دهند. مراتع نیز در استان مازندران از وسعت زیادی برخوردار است و معادل ۵۸۵۰۲۲ هکتار وسعت دارد که ۳۴,۶ درصد آن از نوع مراتع خوب و متوسط بوده که سهم استان مازندران در کل کشور ۱,۳ درصد است.

وضعیت عرصه های منابع طبیعی استان (هزار هکتار)

۳۸۷,۸۷۰	سطح مراتع
۹۸۴,۹۵۱	سطح جنگل
۴۶۶,۱۵۳	سطح بیابان

در استان مازندران، دو اداره کل فعالیت می کنند:

- **اداره کل منابع طبیعی در استان مازندران - ساری** با مساحت ۱۷۴۰۸ کیلومترمربع که حدود ۱ درصد از وسعت کشور را تشکیل میدهد، در ناحیه شمالی ایران - منطقه هیرکانی - و در محدوده جغرافیائی ۳۵ درجه و ۴۷ دقیقه تا ۳۶ درجه و ۳۵ دقیقه عرض شمالی و ۵۰ درجه و ۳۴ دقیقه تا ۵۴ درجه و ۱۰ دقیقه طول شرقی واقع شده است. از این میزان جنگلها با وسعتی بالغ بر ۷۹۴۰۱۴ هکتار و مراتع با ۳۸۷۵۵۹ هکتار به ترتیب ۶۷ و ۳۲٫۷ درصد از سطح عرصه های ملی استان را به خود اختصاص میدهند. محدوده اداره کل منابع طبیعی استان مازندران - ساری با ۳ استان و ۴ اداره کل دیگر کشور همجوار است. از شمال و مشرق به دریای خزر، از مغرب به محدوده اداره کل منابع طبیعی مازندران - نوشهر، از جنوب به استانهای تهران و سمنان و از شرق به استان گلستان محدود میشود.

- **اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان مازندران - نوشهر** با وسعت ۶۶۲،۰۳۳ هکتار معادل ۲۷/۹ درصد از مساحت استان مازندران را در بر دارد و در دامنه شمالی البرز مرکزی و در غرب استان واقع گردیده است. این حوزه یکی از چهار حوزه منابع طبیعی شمال ایران است که به دلیل اهمیتی که دارد به صورت اداره کل مستقل و به مرکزیت نوشهر اداره می شود. حوزه اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان مازندران - نوشهر در مرکز جنگل های هیرکانی یا جنگل های شمال (جنگل های خزری) و در بخش البرز مرکزی قرار دارد و از رویان تا رامسر را در بر می گیرد. مختصات حوزه مذکور در محدوده طول جغرافیایی ۵۰ درجه و ۱۹ دقیقه شرقی تا ۵۲ درجه و ۲ دقیقه شرقی و عرض جغرافیایی ۳۶ درجه و ۸ دقیقه شمالی تا ۳۶ درجه و ۵۷ دقیقه شمالی قرار دارد. این حوزه از شمال به دریای خزر، از جنوب به حوزه استحفاظی ادارات کل منابع طبیعی استان های قزوین و تهران، از شرق به حوزه استحفاظی اداره کل منابع طبیعی استان مازندران - ساری، از غرب به حوزه اداره کل منابع طبیعی استان گیلان متصل است.

مدیریت آب و خاک ←

وظایف مدیریت آب و خاک در استان مازندران:

۱. نظارت و مشارکت در تعیین و تدوین برنامه های جامع آب و خاک هماهنگ با نیازها و امکانات و اولویتهای
۲. نظارت بر حسن انجام عملیات اجرایی در زمینه تجهیز و نوسازی اراضی مطابق با مشخصات فنی و کنترل کیفیت عملیات
۳. مطالعه و برنامه ریزی عملیات اجرایی و مراحل مختلف اصلاح مسیر ، پوشش انهار سنتی ، مرمت و لایروبی و نگهداری قنوات لایروبی و احداث زهکشهای انتقال آبهای سطحی مازاد و برنامه ریزی انجام عملیات اجرایی برای پروژه های فرعی آبیاری و زهکشی
۴. برنامه ریزی در جهت مهار آبهای سطحی با اجرای بندهای انحرافی و سدهای مخزنی به منظور دست یابی به مرتع به آب جهت مصارف کشاورزی
۵. برنامه ریزی در جهت تجهیز و نوسازی اراضی کشاورزی به منظور توزیع یکنواخت آب در اراضی کشاورزی
۶. برنامه ریزی کلان در جهت مدیریت آب در مزارع
۷. برنامه ریزی به منظور توسعه روشهای مدرن آبیاری در اراضی کشاورزی در جهت صرفه جوئی در مصرف آب و افزایش راندمان آبیاری
۸. برنامه ریزی کلان در جهت مرمت قنوات استان
۹. برنامه ریزی در جهت احداث زهکشهای سطحی و زیرزمینی در مناطق پرآب به منظور جلوگیری از زهدار شدن اراضی زراعی
۱۰. برنامه ریزی به منظور جلوگیری از پرت آب موجود و لیتر در جریان آن با احداث کانال های آبیاری و لوله گذاری خطوط انتقال

وضعیت منابع آبی استان در یک نگاه

تعداد رودخانه فصلی(رشته)	تعداد چشمه (رشته)	تعداد قنات فعال (رشته)	تعداد کل چاه آب عمیق و نیمه عمیق پروانه دار (حلقه)	تعداد سد
۱۲۰	۱۴۰۰	۲۱	۱۰۷۷۹۶	۱۱

عنوان ظرفیت	نوع	واحد	مقدار
سیستمهای نوین آبیاری	بارانی	هکتار	۱۰۶۹۸
	قطره ای		۳۳۴۱۵
	کم فشار		۳۴۷۳